

הכנסת העשרים וארבע

יוזמים : חברי הכנסת
משה ארבל
ינון אזולאי
שלמה קרעי
אוריאל בוסו
יוסף טייב
חיים ביטון
עופר כסיף
ישראל אייכלר
אופיר כץ
משה גפני
מיכאל מרדכי ביטון
אלי כהן
ניר ברקת
מאיר פרוש

פ/24/3637

הצעת חוק התקשורת (בזק ושידורים) (תיקון – הגבלות מוסכמות על שירות וציוד תקשורת), התשפ"ב–2022

1. תיקון סעיף 51ג. בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב–1982¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 51ג, בסעיף קטן (ג)(2), פסקת משנה (א) – תימחק.
2. הוספת סעיף 1ג51. אחרי סעיף 51ג לחוק העיקרי יבוא:
- "זכות המנוי להגביל 1ג51. (א) מנוי או קבוצת מנויים רשאים לבקש מבעל שירות וציוד תקשורת רישיון, ממי שעוסק בסחר בציוד קצה רט"ן או ממי שעוסק בסחר בציוד תקשורת, בבקשה פרטנית ומפורשת שנמסרה בנפרד מהסכם ההתקשרות, לבצע אחד או יותר מאלה:

¹ ס"ח התשמ"ב, עמ' 218.

(1) הגבלה או חסימה בעניינים המפורטים בפסקאות (1) עד (3) בסעיף 51ג(ב);

(2) הגבלה או חסימה של שירות הניתן על ידי בעל רישיון או באמצעותו, ובכלל זה הגבלת חיוג למספרים מסוימים או לקבוצת מספרים והגבלת קבלת שיחות ממספרים מסוימים או קבוצת מספרים;

(3) ייחוד שירות, סל שירותים או מספר טלפון לצידוד תקשורת מסוים של המנוי;

(4) הגבלת שימוש בצידוד תקשורת מסוים כך שישמש עם צידוד תקשורת אחר בלבד, לרבות צידוד החסום לשירותי תקשורת מסוימים;

(5) קביעה כי מספר הטלפון של המנוי ישמש לסל שירותים מסוים בלבד;

(6) הגבלת זכויות המוקנות למנוי לפי כל דין, ובכלל זה הגבלת ניידות מספרים.

(ב) נמסרה בקשה כאמור בסעיף קטן (א) לבעל רישיון, רשאי המנוי או קבוצת המנויים, לפי העניין, ובעל הרישיון, לקבוע בהסכם ההתקשרות הוראות לעניין ההגבלות המפורטות בסעיף הקטן האמור, לרבות התנאים להסרת ההגבלות כאמור, אם הוסכמו הגבלות.

(ג) השר אינו רשאי להתנות על הוראות סעיף זה, אלא בהתאם לתקנות שקבע באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אם נוכח כי הדבר נדרש לשם שמירה על ביטחון הציבור.

(ד) בסעיף זה, "הגבלה" – לרבות הגבלה הנקבעת על ידי צד שלישי שציין המנוי בבקשתו.

דברי הסבר

שירותי התקשורת בעת הנוכחית חובקים עולמות תוכן רחבים ביותר הן באמצעות רשת האינטרנט והן באמצעות רשתות הטלפוניה. התקשורת המודרנית מאופיינת בתקשורת אישית, אשר עשויה להיות נסתרת מעין הסביבה ומהשגחתה.

לפיכך, בעיני קבוצות נרחבות בחברה הישראלית טמונות בשירותי התקשורת בעידן הנוכחי סכנות מרובות בשל החשיפה לתכנים הנוגדים את הערכים בהם הן מאמינות בתחומים רבים. כך, רבים חרדים מתכנים אשר יש בהם משום פורנוגרפיה, אלימות, לשון הרע, הטפה לחיים קלי דעת, או שיש בהם כדי להעביר אדם, וביחוד אדם צעיר, על אמונתו ועל דרך הארץ ותפיסות העולם שבהן הוא מחזיק או מעוניין להתוות לילדיו.

רשתות התקשורת לדעת רבים, הן מקור לא אכזב להתמכרות לצריכת מידע קל ערך ולהנאות ריקות מתוכן, המהוות השחתת זמן, ובזבוז משווע של עיתותיו של אדם. רשתות התקשורת אף מהוות כר פורה למעשי ביוש, נוכלות, פיתוי, ניצול ופשיעה מגוונים. כמו כן, ככל שמשתכללים שירותי תקשורת אלו, הרי הם אף יוצרים פרצות בכל הנוגע לפרטיותו של אדם.

ציוד התקשורת האישי מאפשר למשתמש הבודד לצרוך תכנים ולהיות בקשר עם זרים ללא ידיעת סביבתו המגינה, באופן אשר עלול להוליך אותו לדרך קלוקלת או למצבים שהיה מעוניין להימנע מהם או שהאחרים עליו מעוניינים שלא יקלע אליהם.

יחד עם זאת, יש תועלת מרובה בשירותי התקשורת אשר מאפשרים קשר מידי ויעיל ואף גישה לתכנים ראויים רבים. כאשר עושים בהם שימוש נאות, שירותי תקשורת מהווים יסוד חשוב בלימודים, בהתנהלות יום יומית, בשמירה על הביטחון האישי, בעסקים ועוד.

על כן, בעיני רבים בחברה הישראלית, לצד הצורך לעשות שימוש שירותי התקשורת קיימת חובה להגבילם ברמה האישית וכך ביחס לציוד התקשורת שברשותם. הגבלות אלו באות לידי ביטוי בסינון תכנים באינטרנט, בחסימת שיחות טלפון, בהימנעות משירותי תקשורת מסוימים, בהגבלת מכשירי קצה באופן שימנע שימוש באמצעותם בשירותים מסוימים וכיוצא בכך. מאחר שכל אמצעי סינון והגבלה נתון לניסיונות עקיפה ופריצה, יש צורך במגוון מנגנונים כדי להגן בפני ניסיונות אלו ועל מנת לבסס שירותי סינון והגבלה יעילים, שכן אחרת מה התועלת בהם.

בישראל נפוצים שירותי סינון אינטרנט ברמות שונות וכן קיימים מסלולי השגחה שונים בתחום הטלפוניה הסלולארית והנייחת.

הצעת חוק זו באה להגן על החירות הנתונה בידי כל אדם להגביל מרצונו את שירותי התקשורת וציוד התקשורת שהוא עושה בהם שימוש במסגרת הסכמה עם ספקי ומפיצי שירותי התקשורת והציוד הנלווה אליהם. הסדר זה נועד להגן על האיזון האישי שכל אדם רשאי ליצור לעצמו בין התועלת שבשירותי התקשורת לבין הסכנה הקיימת בהם.

לדאבונו, אנו חוזים בניסיונות מצד בעלי גופים שונים לכפות את תפיסת עולמם האישית בכל הקשור להיקף אמצעי ההגבלה שקבוצות שונות בחברה הישראלית מעוניינות ליטול על עצמן, ולשבש את המנגנונים השומרים על איכותם של אמצעים אלו. ניסיונות אלה משמעותם היא הכתבת האיזון שבעל

השררה בוחר בו תוך ביטול רצונו החופשי של הפרט והטלת ספק ביכולתו לבחור את הטוב לעצמו. ניסיונות אלו חותרים תחת רעיונות ליברלים המצויים ביסודה של הדמוקרטיה המערבית, בדבר האוטונומיה של הפרט וההכרה בתבונתו של היחיד לבחור לעצמו את דרכו מבלי לפגוע בזולתו, כמו זכותו להיות מונחה על פי מורי דרך בהם הוא מאמין.

הצעת חוק זו באה להגן על הפרט מפני המדינה בבואה לעצב את אזרחיה על פי תבנית אחידה ללא רגישות לשונות הקיימת בחברה הישראלית בכל הקשור לערכי משפחה, לייעודו של אדם בעולם, למידת ההקפדה על ערכים מסוימים ולהיקף החרדה מפני תכנים והתנהגויות מסוימות.

מבחינה משפטית, הצעת חוק זו נועדה להרחיב את הזכויות שנקבעו בסעיף 51ג(ג)(2)(א) בחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, ולהחליף סעיף זה בהסדר מקיף ומפורט יותר בסעיף 1ג51 לחוק התקשורת, המוצע במסגרת הצעת חוק זו.

ההסדר המוצע קובע כי מנוי רשאי, במסגרת הסכמה עם בעל רישיון בזק או עם ספק ציוד קצה רט"ן או עם ספק ציוד תקשורת, שתבוא לידי ביטוי בבקשה נפרדת מהסכם ההתקשרות הרגיל, להגביל את תכונות השירות והציוד בהם הוא מקבל רשות שימוש, וכן לקבוע בהסכמה את האופן שבו ההגבלות יוסרו.

לפי המוצע, הגבלות כאמור יכולות לחול על כל מגוון שירותי התקשורת, לרבות שירותי ויזומי אינטרנט, תכונות ציוד הקצה, אופן השימוש של ציוד הקצה ברשתות התקשורת או בציוד קצה אחר, וכן לכלול חסימת שיחות יוצאות ונכנסות למעט ביחס למספרי חיוג מקוצרים של ארגוני הצלה וספקי שירותים חיוניים ומספרים של המדינה ומוסדותיה.

עוד מוצע לקבוע כי מנוי יהיה רשאי להסכים לכך שציוד התקשורת שלו ישמש מסלול שירותים מסוים בו יבחר, כך שלא יהיה רשאי בעתיד לעשות שימוש בציוד זה במסגרת מסלול אחר או ציוד תקשורת אחר – אמצעי החיוני על מנת למנוע עקיפה של ההגבלות הקיימות באותו מסלול. המנוי והספקים יכולים להחליט שאת השירות המוגבל יאפיינו מספרים מסוג מסוים, כך שאותם מספרים לא יוכלו לשמש שירותים או מסלולים אחרים מבחינתו של הלקוח. המנוי יהיה רשאי להסכים להגבלת זכויות אחרות המוקנות לו במסגרת דיני התקשורת לרבות במסגרת רישיונות ספקי התקשורת, כשהבולטת בהן היא ניידות המספרים אשר חותרת תחת יחוד המספרים למסלולי השירות המוגבלים.

בהסדר המוצע מובהר, כי המנוי רשאי להסכים על כך שהיקף ההגבלות או אופן ישומן יקבע על ידי צדדים שלישיים, קרי הגופים המשגיחים על יישום ההגבלות או על סינון התכנים ויצירת האמצעים הנדרשים לנוכח השינויים המתרחשים בשירותי התקשורת או בניסיונות העקיפה.

הצעה כוללת פסקת הגנה על המנוי במסגרת סעיף קטן (ב) לסעיף 1ג51 המוצע, המונעת משר התקשורת לפגוע בזכויותיו של המנוי לפי אותו סעיף, אלא רק במסגרת תקנות אשר אושרו על ידי ועדת הכלכלה של הכנסת ולאחר שנוכח שהפגיעה הכלולה בתקנות מתחייבת לשם שמירה על ביטחון הציבור.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ו' באדר ב' התשפ"ב (09.03.2022)